

PLAN PRACY I ZADANIA DO 8 KWIETNIA – SEM. 4D, 4E

Drodzy słuchacze, przesyłam plan pracy i nowe polecenia, które należy wykonać do przerwy świątecznej, mając nadzieję, że po świątach będziemy mogli już się spotkać. Proszę o przesyłanie ich na mój adres mailowy. Zaplanowałam dla Was nowe zadania związane z opracowaniem *Granicy* Zofii Nałkowskiej. Zapoznajcie się z nimi i stopniowo je opracowujcie. **Proszę nie lekceważyć przesłanych zadań, bo będziecie z nich oceniani i rozliczani.** **Pamiętajcie, że zajęcia nie zostały zawieszane tylko odbywają się zdalnie.**

❖ Zadania do powieści Zofii Nałkowskiej *Granica*:

- Przeczytaj powieść Z. Nałkowskiej.
 - Odsłuchaj na you tube mini wykładu na temat *Granicy* prowadzonego przez nauczycielkę Izabelę Kasperek. To taki krótki filmik, znajdziesz go, wpisując hasło *86.Matura z polskiego. Granica jako powieść psychologiczna*.
 - Zapoznaj się z materiałem na temat powieści, który dla Was opracowałam:
- **Co warto wiedzieć o powieści „Granica”, czyli cztery zagadnienia, które każdy uczeń powinien znać:**
 1. **Granica to powieść realistyczna nawiązująca w sferze rozwiązań formalnych do doświadczeń eksperymentalnej prozy awangardowej spod znaku M. Prousta czy J. Joyca.** Oparta na schemacie trójkąta małżeńskiego rodem z powieści „brukowej” nie jest jednak zwykłym *romansidłem*. Dzięki skomplikowanej narracji i kompozycji staje się powieścią wielowymiarową, wieloznaczną, odsyłającą do modelowych sytuacji ludzkich. Klamrowa konstrukcja – rozpoczęcie i zakończenie powieści tym samym motywem – nadaje książce charakter retrospektywny, kierując tym samym uwagę czytelnika nie na fabularne następstwo zdarzeń lecz na motywy działania postaci. Ograniczenie wszechwiedzy narratora na rzecz mowy pozornie zależnej i niezależnej pozwala przywołać w powieści różne opinie, sądy, przekonania a tym samym uwydatnić jeden z głównych problemów książki, jakim jest przedstawienie relatywności prawd o człowieku.
 2. ***Granica* jest powieścią społeczną ukazującą Polskę lat trzydziestych jako kraj głębokich kontrastów oraz trudnych do pokonania barier społecznych i mentalnych.** Symbolem funkcjonujących podziałów jest w utworze kamienica pani Koliczowskiej – miniatura ówczesnego społeczeństwa. Mieszkają tam zarówno zamożni mieszczaństwo jak i ci *spod podłogi* czyli miejska biedota żyjąca w suterrenach, która nigdy nie przekroczy progu salonu właścicielki kamienicy. Podobny kontrast zarysowuje się w boleborzańskim pałacu hrabiostwa Tczewskich. Rodowa arystokracja a przy niej zdeklasowani ziemianie, którzy jeszcze nie stracili typowo pańskich nawyków to jedna strona rzeczywistości a folwarczna służba i wiejscy nędzarze to drugi świat, który może jedynie z daleka obserwować ten pierwszy. Dowodem na nieprzekraczalność granic społecznych staje się historia romansu panicza z Boleborzy – Zenona Ziembiewicza z córką kucharki – Justyną Bogutówną

zakończona rodzinną tragedią. Bogutówna mogła być w życiu Zenona tylko kochanką - nikim więcej - w świecie „ wyższych sfer” nie było dla niej miejsca.

3. **Powieść Nałkowskiej podejmuje również problem granicy moralnej.** Stawia pytanie, do którego momentu człowiek postępuje moralnie a kiedy już nie? Które dwuznaczne czyny można jeszcze usprawiedliwić a które w sposób jednoznaczny potępić? Książka wyraźnie określa kryterium moralne – jest nim drugi człowiek! Jeśli buduje się swój świat i swoje szczęście kosztem krzywdy drugiej osoby przekracza się granicę moralną. Główny bohater powieści Zenon Ziembiewicz kilkakrotnie złamał normy etyczne zarówno w płaszczyźnie osobistej jak i zawodowej. Jako kochanek Justyny stał się cyniczny i bezwzględny, nakazując jej usunąć ciężę, by nie komplikować sobie życia i kariery. Jako redaktor *Niwy* a potem prezydent miasta wybrał drogę moralnych kompromisów i nic nie zrobił, by zapobiec masakrze robotników. Za cenę utrzymania się na szczycie poświęcił zasady moralne i sprzeniewierzył się własnym przekonaniom, nie zważając na los innych ludzi.
 4. **Granica jest również pytaniem o możliwość poznania siebie i rzeczywistości.** Jako powieść psychologiczna podnosi kwestię **względności prawd o człowieku**, zderzając ze sobą prawdę subiektywną (nasze wewnętrzne sądy o nas samych) z prawdą obiektywną – opinią otoczenia na nasz temat. Na przykładzie losów głównego bohatera uzmysławia, jak dalece własne przekonania mogą odbiegać od społecznego wizerunku: Ziembiewicz sam nie ma sobie wiele do zarzucenia, u większości budzi jednak krytyczne odczucia. Obciążony uwarunkowaniami środowiskowymi, rolą społeczną, stanowiskiem postępuje w sposób schematyczny. W oczach innych jest łajdakiem, uwodzicielem, konformistą, figurantem... we własnym mniemaniu troskliwym kochankiem, dobrym mężem, politykiem zabiegającym o poprawę losu robotników... Zasadnicze pytanie powieści: jacy naprawdę jesteście? – nie uzyskuje jednoznacznej odpowiedzi. Pojawia się tylko indywidualna refleksja bohatera, który w słowach *Jest się takim, jak myślą ludzie, nie jak myślimy o sobie my...* – przyznaje się do życiowej klęski. Z analizy powieści wynika, że opinia społeczna jest dużo trwalsza od tej subiektywnej, co nie znaczy, że bliższa prawdzie, bo często oparta na plotkach i pomówieniach.
- Gdy już to zrobisz, uzupełnij kartę pracy dotyczącą *Granicy*, którą wysłałam wcześniej (jeśli tego jeszcze nie zrobiłeś). Praca nad nią ma uświadomić, z jakiego środowiska pochodził główny bohater, jakie postawy wyniósł z rodzinnego domu itp.
 - Następnie wykonaj zadania zamieszczone poniżej:
 - **Uporządkuj wydarzenia zgodnie z czasem akcji *Granicy*, wpisując litery od 1 do 6 w odpowiedniej kolejności:**

Zenon zostaje prezydentem miasta

Zenon zostaje redaktorem *Niwy*

Zenon kończy doktorat w Paryżu

Zenon kontynuuje romans z Justyną Bogutówną po śmierci jej matki

-
-
-
- **Jeśli komentarz odnoszący się do treści *Granicy* jest poprawny, zaznacz P, w przeciwnym razie zaznacz F:**

1.	Ojciec Zenona był właścicielem Boleborzy	P	F
2.	Kiedy Zenon rozpoczął romans z Justyną, jego paryska kochanka, Adela umierała na gruźlicę	P	F
3.	Zenon rozpoczął współpracę z Czechlińskim, ponieważ namówił go do tego Karol Wąbrowski	P	F
4.	W powieści <i>Granica</i> kamienica pani Kolichowskiej stanowi symbol podziałów społecznych, jest miniaturą ówczesnego społeczeństwa	P	F
5.	Powieść Nałkowskiej zawiera tradycyjną, obiektywną narrację	P	F
6.	W <i>Granicy</i> najważniejsze jest fabularne następstwo zdarzeń, psychologia bohaterów pozostaje na drugim planie	P	F

Życzę przyjemnej pracy a sobie - równie przyjemnego sprawdzania - i do zobaczenia, mam nadzieję, wkrótce.

Joanna Zajkowska